

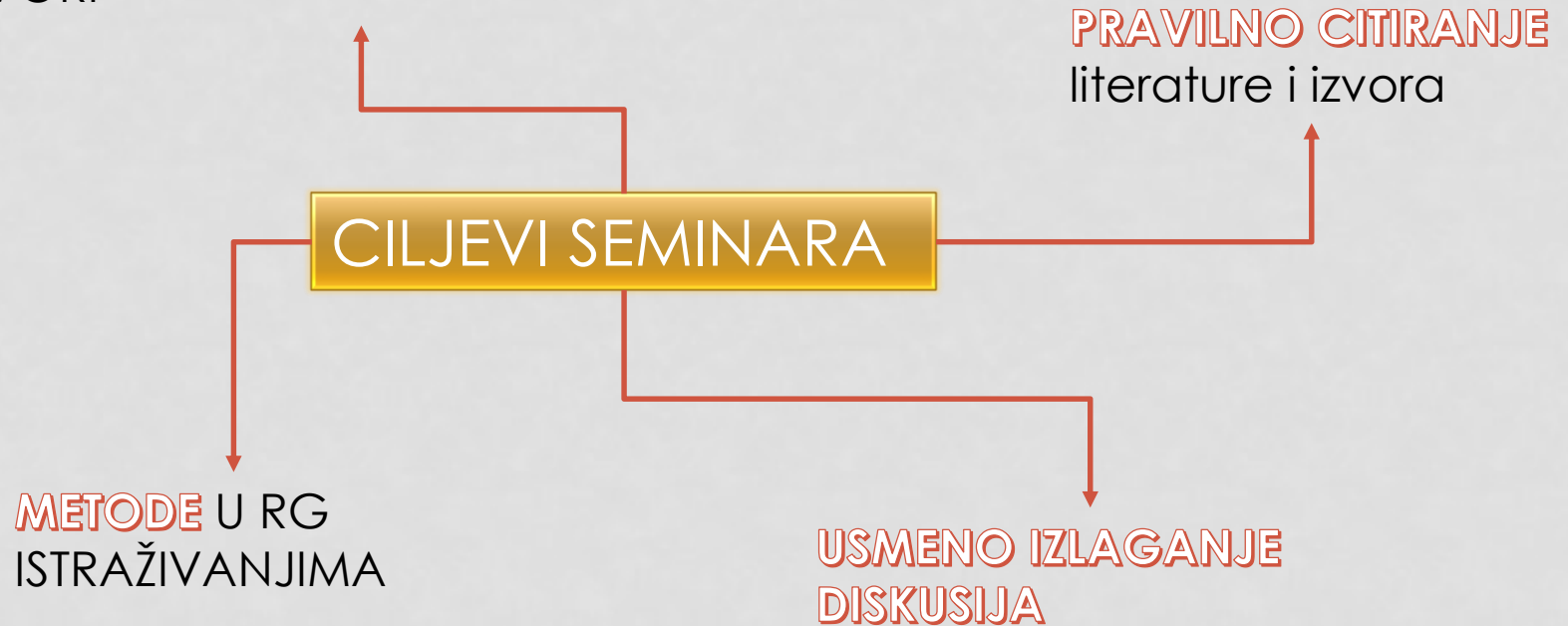
SEMINAR IZ RURALNE GEOGRAFIJE

AK. GODINA 2025/2026.

PRIPREMILA: IZV. PROF. DR. SC. PETRA RADELJAK KAUFMANN

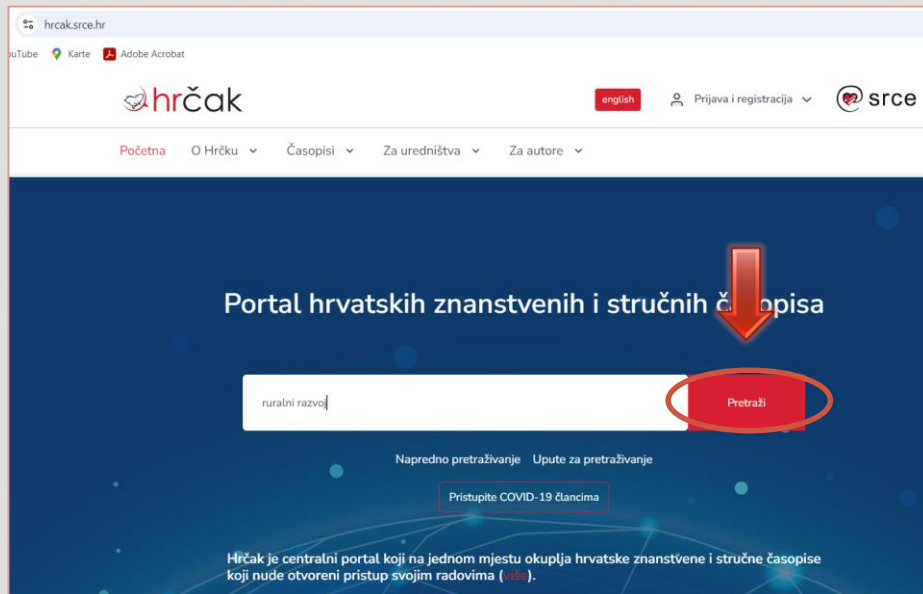
TEORIJSKA OSNOVA
PROCESA U RURALNIM
PODRUČJIMA – LITERATURA
(znanstvena, stručna)
IZVORI

UPOZNAVANJE TEORIJSKE OSNOVE: ESEJ

- 1. Postavljanje problemske teme
 - Odabrati pojavu/proces u ruralnom prostoru, definirati je s različitih aspekata i pojasniti obilježja na odabranom primjeru ruralnog područja
 - Primjeri:
 - *Pozitivne i negativne posljedice zaštite ruralnih područja: primjer Primorske Hrvatske*
 - *Održivost centralnih funkcija u ruralnim područjima na primjeru Korduna*
 - *Tehnološke inovacije u ruralnim područjima: primjer Osječko-baranjske županije*
- 2. Prikupljanje literature – znanstveni i stručni članci te poglavlja u knjigama
- 3. Pisanje eseja

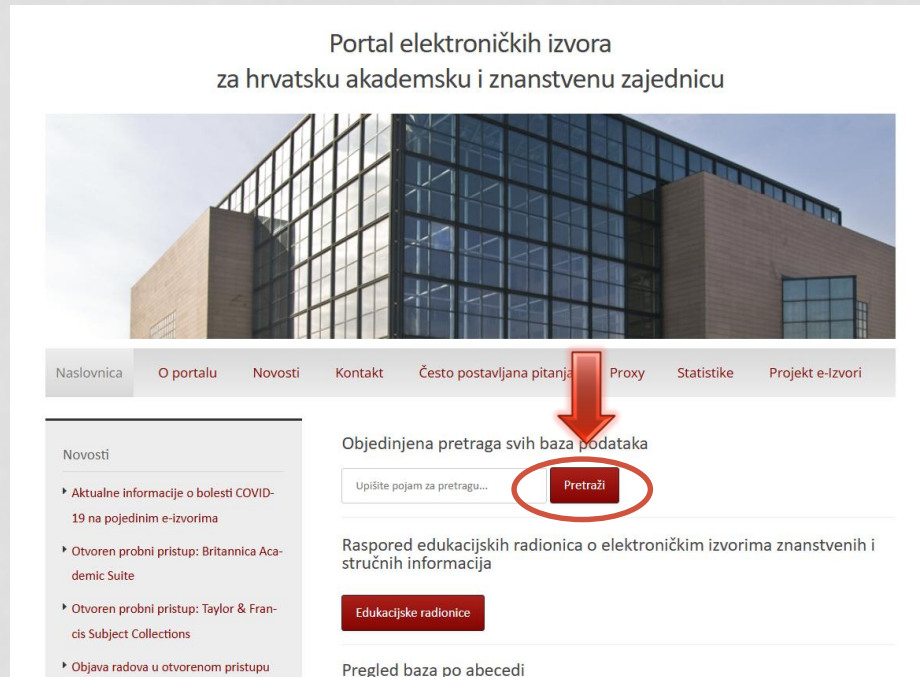
KOD PRETRAŽIVANJA LITERATURE I IZVORA PREPORUČA SE KORISTITI:

Knjižnični katalozi (GO, NSK)

Hrvatska znanstvena bibliografija
(CROSBİ – CroRIS)

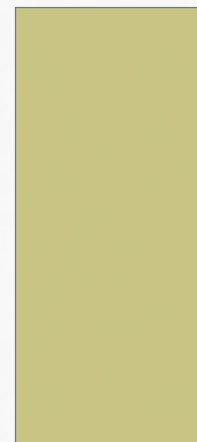
Google Znalac

UPOZNAVANJE TEORIJSKE OSNOVE: ESEJ

- **Naslovna stranica**: ime i prezime studenta, naziv i godina studija, naslov eseja
- **Uvod**: najava teme
- **Razrada teme**: tema se pojašnjava i **argumentira** iz različitih perspektiva, uz pozivanje na literaturu i izvore.
 - U analizi i argumentaciji treba koristiti **barem 5** znanstvenih ili stručnih članaka, knjiga ili poglavlja u knjigama
- **Zaključak** – na temelju iznesene analize i argumentacije
- **Popis literature i izvora**

CITIRANJE

When do you cite?

Did you think of it?

yes

Do not cite it

no

Is it common knowledge?

yes

Do not cite it

no

Cite it

KADA CITIRATI?

Izvor:

http://whsimc.weebly.com/uploads/7/0/3/3/7033493/_4486538_orig.png

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA

Ruralno je predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, prostor za igru, dom i obitelj, mir i tišina, sigurnost, zavičaj i sloboda. Ruralno je zeleno. Ruralno je zapuštenost okoliša, smrad i divlja odlagališta otpada.¹¹ Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.

- ~~Ruralno je predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, prostor za igru, dom i obitelj, mir i tišina, sigurnost, zavičaj i sloboda. Ruralno je zeleno. Ruralno je zapuštenost okoliša, smrad i divlja odlagališta otpada. Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj (Lukić, 2010).~~

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA – IZRAVNO

“Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.” (Lukić, 2010, 52).

- Izravno navođenje (*upravni govor*)

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA – NEIZRAVNO

- **Primjer 1:** Ruralno se može poimati na različite načine, primjerice kao predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, dom i obitelj, sigurnost i zavičaj, ali i zapuštenost, divlja odlagališta otpada i odraz nebrige društva (Lukić, 2010).
- **Primjer 2:** Lukić (2010) navodi različita poimanja ruralnoga, primjerice kao predgrađa urbanoga, velikog dvorišta, domaćih životinja, obitelji, sigurnosti, slobode, ali i zapuštenosti, divljih odlagališta otpada i nebrige.
- **Neupravni govor, prepričavanje/parafraziranje**

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA

- Kada se koriste tuđe riječi, rečenice, podaci... obavezno treba navesti referencu, npr.:
 - (Friganović, 1991);
 - (Nejašmić i Bašić, 2005);
 - (Bočić i dr., 2018);
 - (Fuerst-Bjeliš, 2020a);
 - Primjeri navođenja publikacija, internetskih izvora i literature unutar teksta eseja:
https://hrcak.srce.hr/upute/upute_autorima_Hrvatski_geografski_glasnik.pdf

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA: ZAKLJUČNO

IZRAVNO CITIRANJE

“Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.” (Lukić, 2010, 52).

NEIZRAVNO CITIRANJE /PARAFRAZIRANJE

Primjer 1: Ruralno se može poimati na različite načine, primjerice kao predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, dom i obitelj, sigurnost i zavičaj, ali i zapuštenost, divlja odlagališta otpada i odraz nebrige društva (Lukić, 2010).

Primjer 2: Lukić (2010) navodi različita poimanja ruralnoga, primjerice kao predgrađa urbanoga, velikog dvorišta, domaćih životinja, obitelji, sigurnosti, slobode, ali i zapuštenosti, divljih odlagališta otpada i nebrige.

KAKO CITIRATI CITIRANO?

- Primjer 1: citira se Mormont, ali prema Woodsu

U akademskom, istraživačkom diskursu pojam *ruralno*, smatra sociolog Marc Mormont, pojavio se u dvadesetim i tridesetim godinama 20. stoljeća kako bi se definirala ključna obilježja ruralnog društva u vrijeme kada su seoska područja prolazila veliku ekonomsku i socijalnu transformaciju pod utjecajem urbanizacije i industrijalizacije (prema Woods, 2005, 4).

Lukić, A., 2010: O teorijskim pristupima ruralnom prostoru, *Hrvatski geografski glasnik* 72 (2), 49-75.

- Primjer 2: Prema *Uputama za izradu diplomskog rada*, https://www.pmf.unizg.hr/images/50021317/Nove%20Upute_za_Diplomski_rad_2024.pdf
 - ako se citat preuzima iz teksta nekog drugog autora, navodi se prvo prezime i godina za originalni citat, a potom autor iz čijeg je teksta preuzeta (npr. Ward 1975 prema Riđanović, 2007)

POPIS LITERATURE I IZVORA

- Na kraju rada prema abecednom redu prezimena (prvog) autora

- Trebaju biti navedene sve reference citirane u tekstu

hrčak

Unesite pojam za pretragu...

english Prijava i registracija srce

Početna O Hrvču Časopisi Za uredništva Za autore

ruštvena istraživanja : časopis za opća društvena pitanja, Vol. 24 No. 3, 2015.

Prethodno priopćenje

<https://doi.org/10.5559/di.24.3.01>

Demografski resursi kao indikator i čimbenik dispariteta u regionalnom razvoju Hrvatske

Dane Pejnović orcid.org/0000-0001-5819-3819 ; Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb

Željka Kordej-De Villa orcid.org/0000-0002-3427-5147 ; Ekonomski institut, Zagreb

Puni tekst: [hrvatski pdf 991 Kb](#) str. 321-343 preuzimanja: 1.568 **citiraj**

APA 6th Edition

Pejnović, D. i Kordej-De Villa, Ž. (2015). Demografski resursi kao indikator i čimbenik dispariteta u regionalnom razvoju Hrvatske. *Društvena istraživanja*, 24 (3), 321-343. <https://doi.org/10.5559/di.24.3.01>

MLA 8th Edition

Pejnović, Dane i Željka Kordej-De Villa. "Demografski resursi kao indikator i čimbenik dispariteta u regionalnom razvoju Hrvatske." *Društvena istraživanja*, vol. 24, br. 3, 2015, str. 321-343. <https://doi.org/10.5559/di.24.3.01>. Citirano 01.10.2024.

• Primjeri:

- članak u časopisu:

- Henkel, R., 2005: Geography of Religion – Rediscovering a Subdiscipline, *Hrvatski geografski glasnik* 67 (1), 5-25, DOI: 10.21861/HGG.2005.67.01.01.

- poglavlje u knjizi:

- Klemenčić, M., 1996: Promjene upravno-teritorijalnog ustroja Hrvatske 1918-1992, u: *Hrvatske županije kroz stoljeća* (ur. Mirošević, F.), Školska knjiga, Zagreb, 123-148.

- koristiti Upute autorima Hrvatskog geografskog glasnika

(https://hrcak.srce.hr/upute/upute_autorima_Hrvatski_geografski_glasnik.pdf)

DODATNE UPUTE

- Tekst treba biti jasan i sažet (bez nepotrebnih ponavljanja), gramatički ispravan i pisan u trećem licu. U izražavanju treba koristiti stručnu terminologiju.
- Opseg eseja je **1400 – 1500** riječi (+ popis literature i izvora). Koristi se font Times New Roman, veličina slova 12, prored 1,5, obostrano poravnavanje.

• **Kriteriji za ocjenjivanje eseja:**

- Poznavanje problematike i iznošenje argumentacije;
- Strukturiranje rada, jasnoća i preciznost zaključaka;
- Pravilnost citiranja unutar teksta te navođenja referenci u popisu literature i izvora.

Turnitin

Softver za provjeru autentičnosti radova Turnitin

Upute za korištenje

- Mogućnost samostalne provjere radova prije predaje rada ---- kako bi se provjerila ispravnost citiranja

pmf.unizg.hr/geog/sredisnja_geografska_knjiznica/turnitin_-_provjera_autenticnosti_radova

Gmail YouTube Karte Adobe Acrobat

STUDENTI >

CJELOŽIVOTNO UČENJE

ZNANOST >

MEĐUNARODNA SURADNJA >

SREDIŠNJA GEOGRAFSKA KNJIZNICA ▾

Knjižnični katalog

Digitalni repozitorij PMF-a

Online baze

Prinove knjiga

Turnitin - provjera autentičnosti radova

STRUKOVNE UDRUGE >

AKTIVNOSTI >

GALERIJA >

STUDENTSKI INTRANET

RAČUNALNA PODRŠKA >

Upute za korištenje softvera Turnitin za nastavnike opisane su u poglavlju 3. - [pdf dokumenta](#), a možete pogledati i animiranu uputu za korištenje opcije Quick Submit na [youtube-u](#).

UPUTE ZA STUDENTE

Za studente PMF-a omogućen je pristup softveru za provjeru autentičnosti radova Turnitin i **svaki student može samostalno provjeriti svoj rad**. Postavke su definirane tako da se rad može predavati više puta bez njegove pohrane u Turnitin bazu i može se pregledati generirani izvještaj.

Kako koristiti Turnitin?

1. Prije provjere rada potrebno je poslati poruku na email: turnitin_provjera@pmf.hr sa kratkim zahtjevom za Turnitin korisničke podatke. U odgovoru ćete dobiti **Class ID** i **Enrolment Key**
2. **Ovdje** pristupite softveru Turnitin i ulogirajte se sa vašim **AAI@EduHr**
3. Odaberite kreirani kolegij - Class Name: **Provjera radova za studente**
4. Upišite se u kolegij sa **Class ID** i **Enrolment Key** podacima koje ste dobili u mailu
5. Odaberite zadaću - Assignment Title: **Samoprovjera radova**
6. Priložite rad koji želite provjeriti na gumb Submit

(Napomena: Možete više puta predati zadaću, s time da nakon trećeg puta prije nove predaje morate pričekati 24 sata. Novi se izvještaj generira za svaku sljedeću predaju na mjestu prethodnog.)

Upute za studente za samostalnu provjeru radova opisane su u poglavlju 4. - [pdf dokumenta](#), a možete pogledati i animiranu uputu na [youtube-u](#).

Ako imate bilo kakvih pitanja ili nedoumica oko provjere autentičnosti vaših seminarskih, završnih, diplomskih i ostalih radova, slobodno nam se javite na mail turnitin@dekanat.pmf.hr !

STUDIJA SLUČAJA

- Rad u paru
- Odabir ruralnog područja na kojem će se istražiti odabrana problematika (paziti na relevantnost teme za odabrano područje!)
- Metode
 - primarni podaci
 - sekundarni podaci
- Prezentacija rezultata

METODE

- **Pregled literature** radi upoznavanja odabranog prostora (*Kakva su općenita obilježja prostora? Koji su procesi prisutni/dominantni?...*)
- **Prikupljanje, obrada i prezentacija statističkih pokazatelja** (tablično, grafički)
- **Terensko/online istraživanje:**
 - **Metoda intervjua** (npr. predstavnici različitih institucija i udruga)
 - ILI
 - **Kartiranje** (relevantnih sadržaja u prostoru)
 - Fotografiranje

STUDIJA SLUČAJA

- Primjeri statističkih pokazatelja
 - Kretanje broja stanovnika
 - Dobno-spolni sastav (dobno-spolna piramida)
 - Udio poljoprivrednog stanovništva
 - Udio zaposlenih po sektorima djelatnosti
 - Struktura dolazaka i noćenja turista
 - ...
- Izvori podataka: Popisi stanovništva, Statistički ljetopisi, različite baze podataka na www.dzs.hr,...
- **Izvor za kartografske podloge:** Geoportal DGU, <https://geoportal.dgu.hr/>

TABLICE I GRAFIČKI PRILOZI

- Svaka tablica treba imati naslov koji se navodi iznad tablice. Uz skraćenicu Tab. i redni broj tablice daje se kratak i informativan naslov koji uključuje informaciju o „što“, „gdje“ i „kada“

- Tab. 1. Indeks starosti stanovništva gradova i općina Šibensko-kninske županije 1991. i 2021.

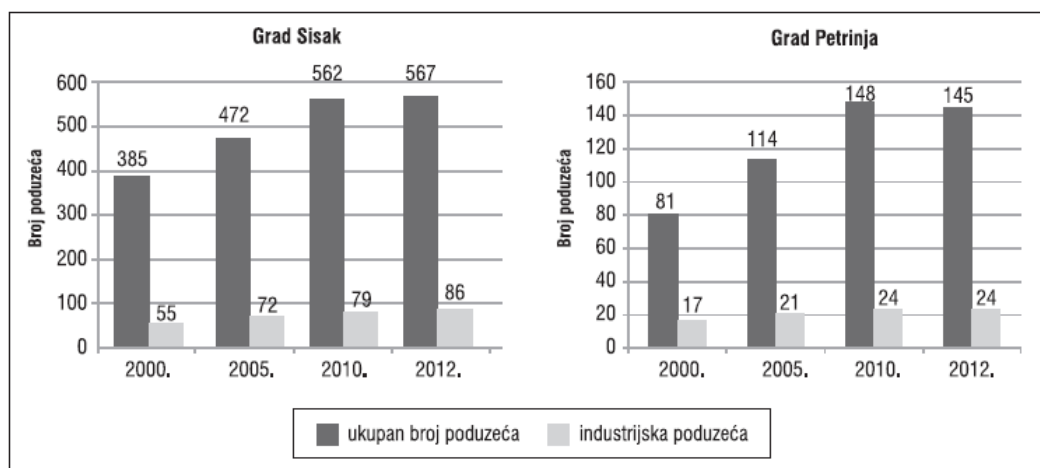
- Ispod tablice obavezno se navodi izvor ili se naznačuje da je izvor vlastito istraživanje.

Tab. 2. Usporedni prikaz prerađivačke industrije i ostalih djelatnosti u Gradu Sisku prema broju poduzeća i broju zaposlenih 2010. i 2012.

Djelatnost	Veličina poduzeća	Broj poduzeća				Broj zaposlenih			
		2010.		2012.		2010.		2012.	
		svega	%	svega	%	svega	%	svega	%
Prerađivačka industrija	mala	73	92,4	82	95,3	343	13,5	653	31,8
	srednja	5	6,3	3	3,5	1147	45,1	997	48,5
	velika	1	1,3	1	1,2	1055	41,5	404	19,7
	svega	79	100,0	86	100,0	2545	100,0	2054	100,0
Ostale djelatnosti	mala	477	98,8	474	98,5	2326	67,6	2552	70,8
	srednja	6	1,2	7	1,5	1113	32,4	1053	29,2
	velika	-	-	-	-	-	-	-	-
	svega	483	100,0	481	100,0	3439	100,0	3605	100,0

Izvor: FINA, 2010., 2012. Obrada: HGK-ŽK Sisak i autor.

TABLICE I GRAFIČKI PRILOZI

Sl. 1. Broj poduzeća, ukupno i u prerađivačkoj industriji, u Gradu Sisku i Gradu Petrinji 2000., 2005., 2010. i 2012.

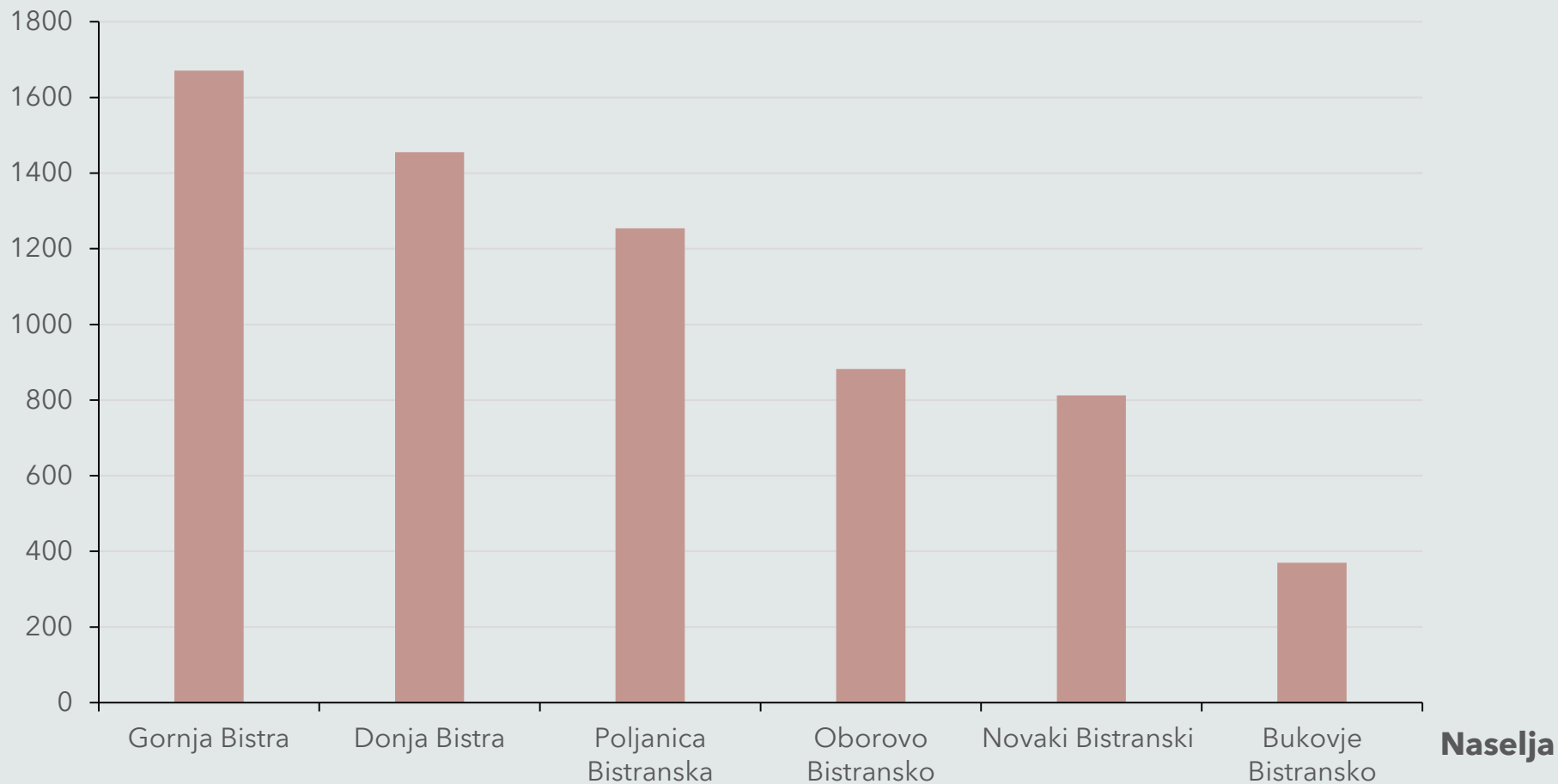
Izvor: FINA, 2000., 2005., 2010., 2012.

- Ispod grafičkog priloga navodi se skraćenica Sl., redni broj i naslov
 - Sl. 1. Količina prikupljenog otpada (u tonama) na otoku Krku, po mjesecima, 2016.
- Ispod naslova navodi se izvor ili se naznačuje da je izvor vlastito istraživanje.

Sl. 6. Primjer suvremene stambene suburbanizacije: planski oblikovana ulica s individualnom stambenom gradnjom u središnjem dijelu naselja Donja Bistra (snimio: Vedran Prelogović, travanj 2004.)

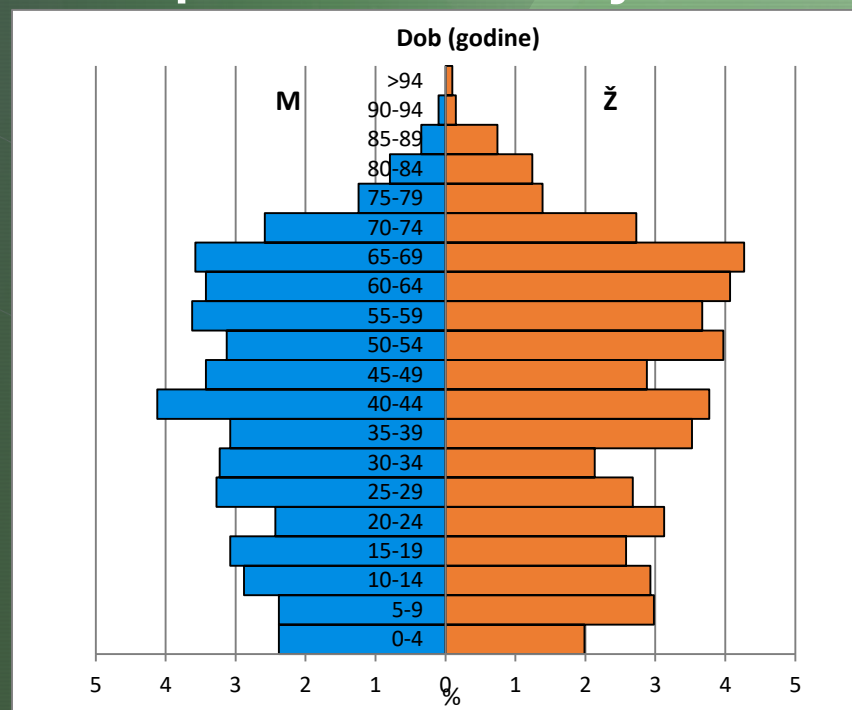
Br. stan.

Sl. 2. Broj stanovnika po naseljima Općine Bistra 2021.

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021.

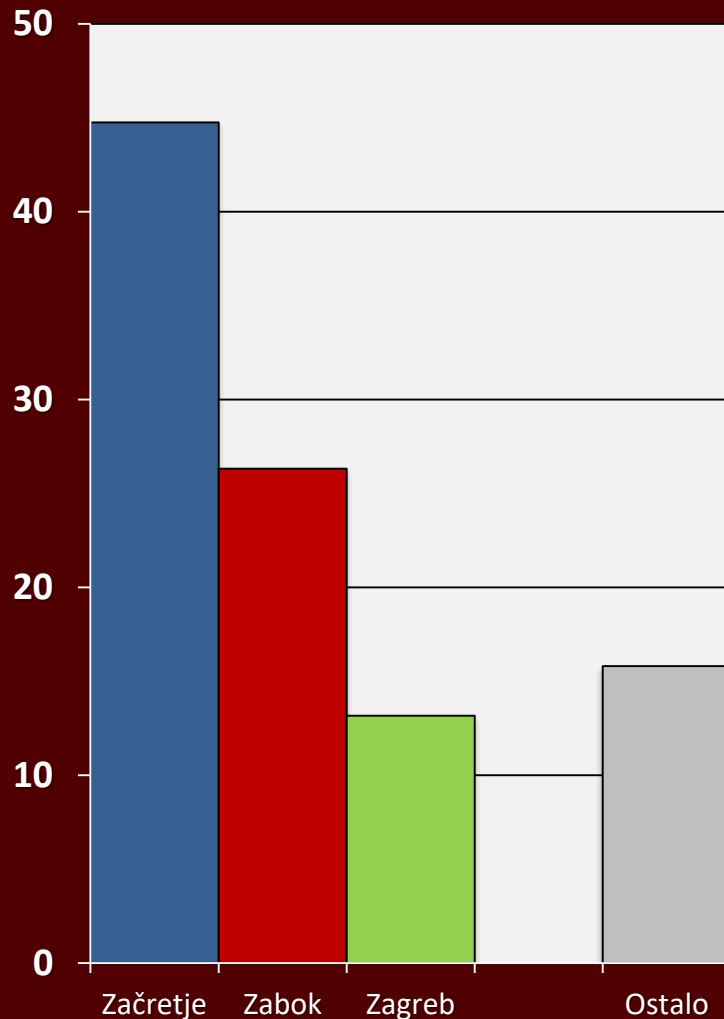
Biološka struktura stanovništva – Kupinečki Kraljevec

Sl. 3. Dobno-spolna struktura stanovništva
Kupinečkog Kraljevca 2021. godine
Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021.

Funkcija rada

Udio (%)

- **44,74% radi na području Začretja**
- od toga 55,88% radi u centru, a 44,22% u ostatku Općine, najviše na **Ciglenici Zagorskoj** i u **Vrankovcu**

↓
**razvijeno
obrtništvo**

↓
**Roses
Designer
Outlet**

Sl. 22. Udio zaposlenih prema Gradu/Općini

Izvor: Anketiranje

STUDIJA SLUČAJA

- Metoda intervjua
 - kvalitativna metoda
 - *razgovor sa svrhom*
 - strukturirani, polustrukturirani, nestrukturirani intervjui
 - odabir sugovornika (*barem 3 – 4 sugovornika*)
 - obrada i prikaz podataka: *primjeri*

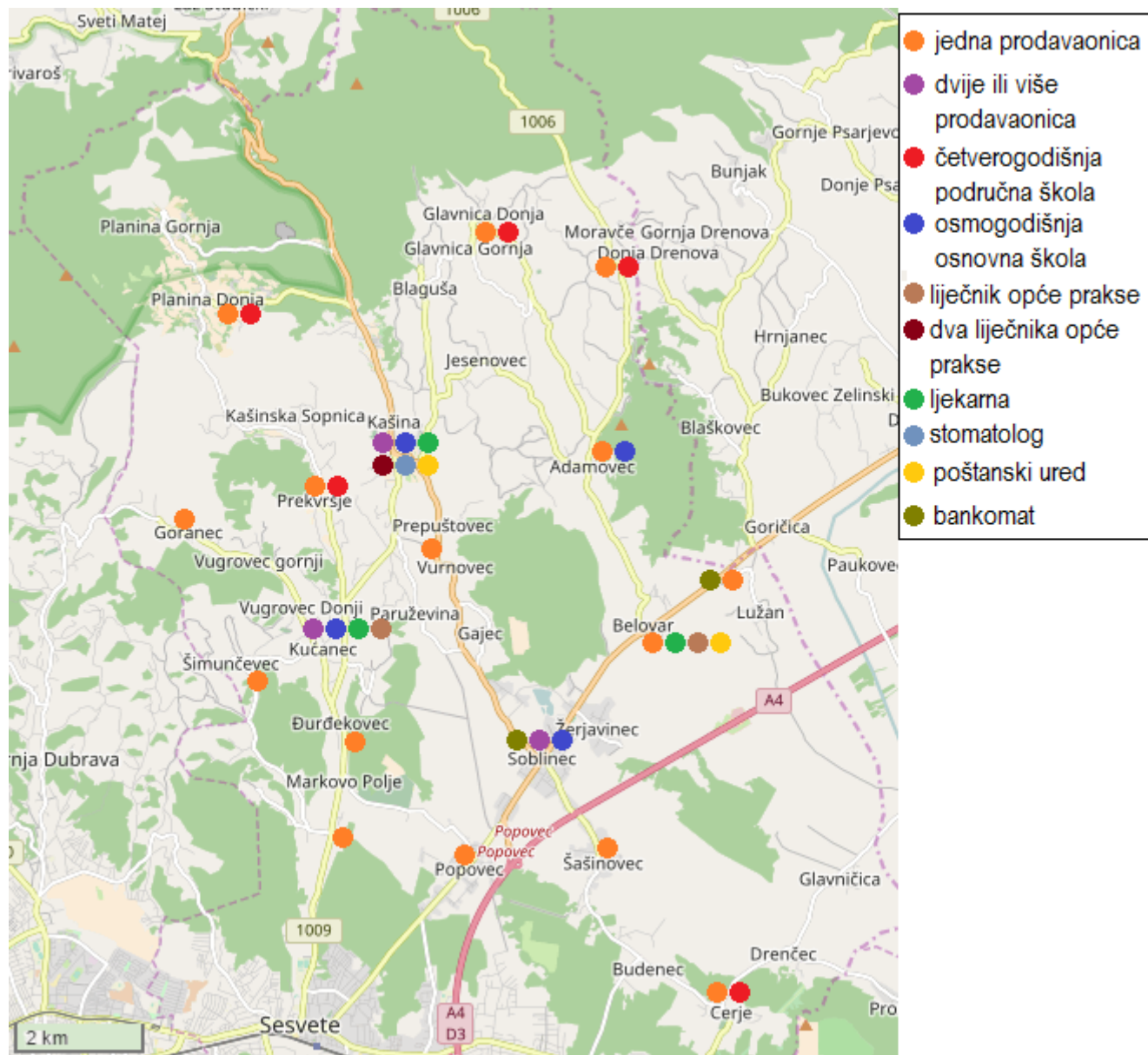
- „[...] u zadnje vrijeme pogotovo, postoji mnogo ljudi koji su otišli. Većinom u potrazi za poslom i to u strane države, tj. izvan Hrvatske. Razlozi iseljenja su bili potraga za poslom, bolji životni uvjeti ili pomoć obitelji koja je ostala u Hrvatskoj.” (*stanovnik, Veliko Trgovišće*)
- „Velik broj mladih ljudi odlazi studirati u Zagreb, a kako [ovdje] nema mnogo mogućnosti za zapošljavanje, uglavnom tamo ostanu i raditi.” (*stanovnik, Veliko Trgovišće*)
- „Iseljavanje iz ruralnih dijelova općine smatramo problemom. [Međutim,] smatramo da iseljavanje nije ozbiljno, naprotiv: dosta mladih obitelji odlučilo je Veliko Trgovišće odabrati mjestom za zasnivanje obitelji i zajednički obiteljski život.” (*načelnik općine Veliko Trgovišće*)

1. ŠTO JE ZA VAS RURALNO PODRUČJE ?

- ▶ 1. Seosko naselje (domar)
- ▶ 2. Područje u razvoju (konobarica)
- ▶ 3. U njemu živim (penzioner)
- ▶ 4. Selo (umirovljnik)
- ▶ 5. Poljoprivreda (umirovljnica, doselila iz Zagreba)
- ▶ 6. Tuhelj je ruralno područje (profesor u osnovnoj školi)
- ▶ 7. Granično područje između sela i grada (ravnateljica)
- ▶ 8. Područje kao selo (učenica osmog razreda)
- ▶ 9. Seosko područje (učenik sedmog razreda)
- ▶ 10. Danas ruralno područje ne postoji (pedagogica)
- ▶ 11. Seosko područje (novinar/knjižničar)
- ▶ 12. Općina Tuhelj (službenici u općini)

PREDNOSTI

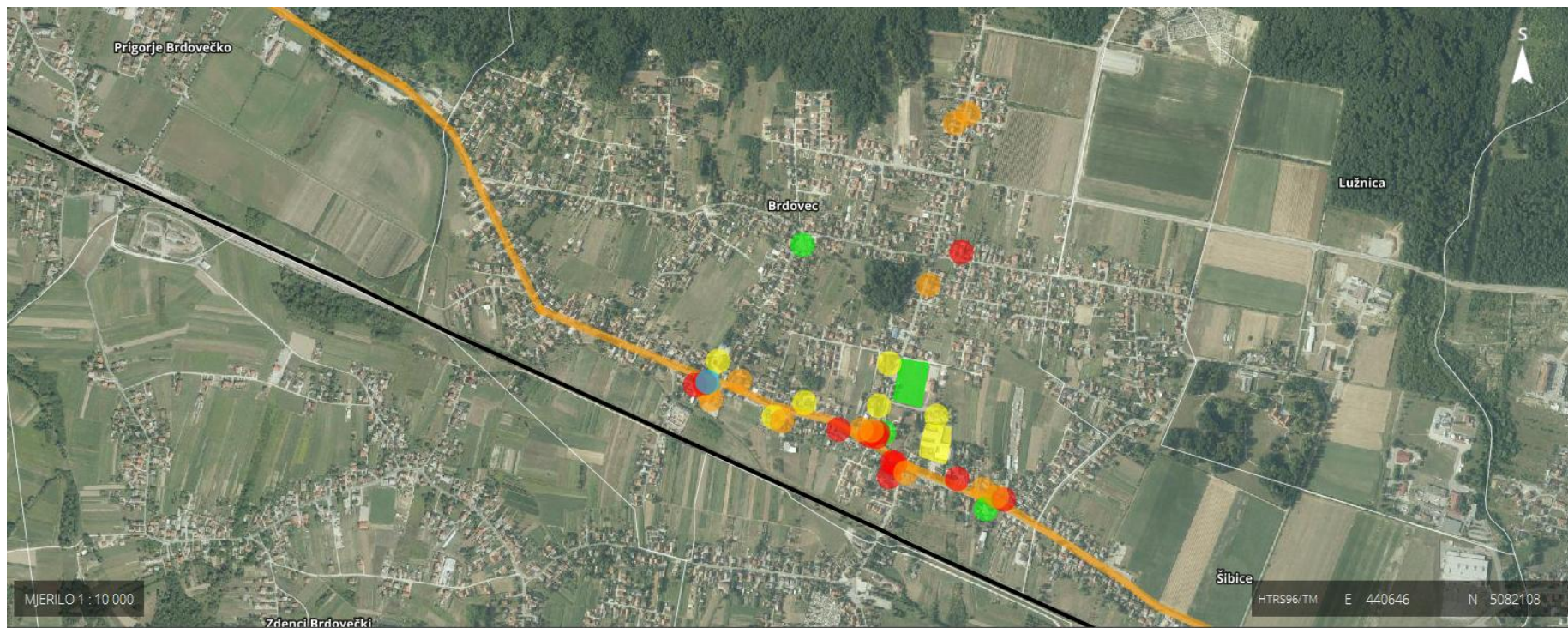
- ruralni pejzaž, očuvana priroda
 - „Tu je fantastično, zrak čist, šuma. Ma divota!”
 - „To zelenilo, i ti naši brežuljci i nizine!”
 - „Ima i šume i brda i ravnica. Lijep je krajolik.”
 - „Glavna je prednost ovdje što je čovjek dio prirode. Sve je prirodno [...]”
 - „Ovdje je velika prednost što je dom ujedno i vikendica! Čovjek koji živi ovdje ne treba vikendicu. Ovdje je čovjek cijeli dan u prirodi i slobodno vrijeme može jako kvalitetno provoditi na otvorenom. Šume su tu, naše sportsko društvo napravilo je šumske šetnice.”

Sl. 9. Naselja s centralnim funkcijama u sjevernom i središnjem dijelu GČ Sesvete
 Izvor: vlastiti izvori, HAK Interaktivna karta, <https://map.hak.hr>

PROMETNE VEZE I NASELJE BRDOVEC

- Veća gustoća centralnih funkcija uz glavnu prometnicu i blizu željeznice

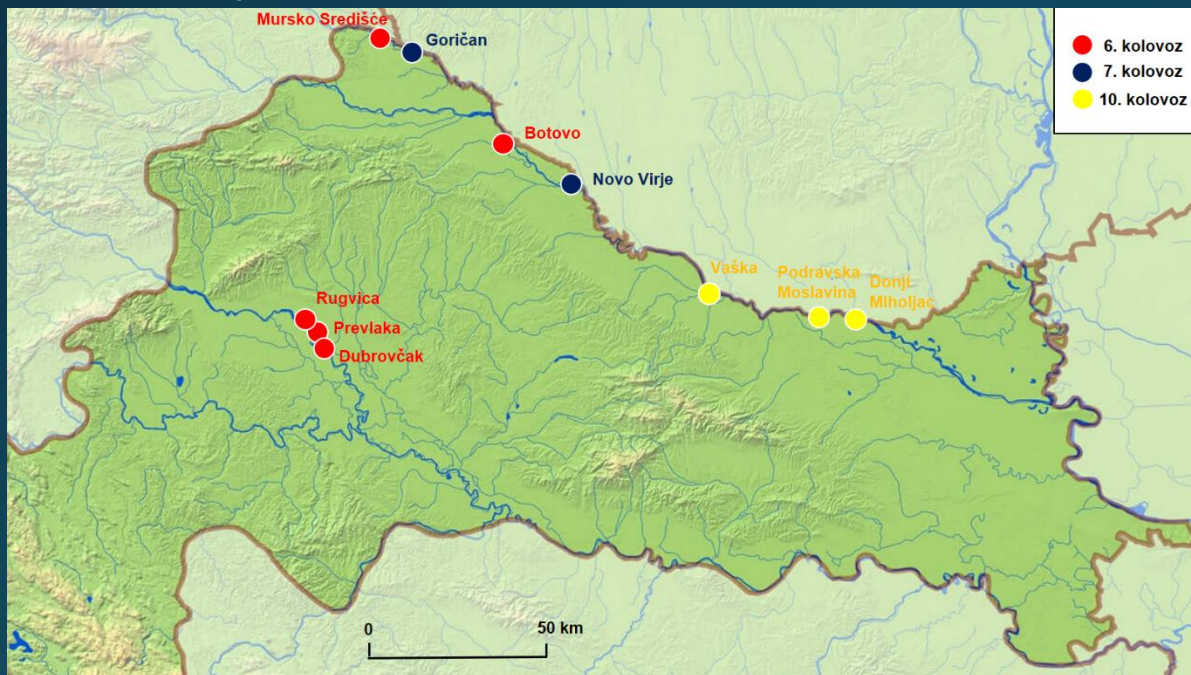

Sl. 2. Odnos gustoće centralnih funkcija te glavne prometnice i željeznice u naselju Brdovec

Izvor: Geoportal DGU, 2015., <http://geoportal.dgu.hr/#/>

Poplava 2023. godine

- obilne kiše u Austriji i Sloveniji – visoki vodostaji Save, Drave i Mure
- kritični period za Hrvatsku: 05. 08. – 13. 08.

Sl.11. Naselja u kojima je proglašeno izvanredno stanje/izvanredne mjere
Izvor podataka: Ministarstvo unutarnjih poslova

Osnovne informacije

- Koprivničko-križevačka županija
- Južni i zapadni dijelovi → općina Drnje, a
ostatak → općina Legrad
- rijeka Drava
- vikend naselje

Sl. 1. Podjela jezera prema općinama
Izvor: Geoportal DGU

USMENO IZLAGANJE

IZLAGANJE ESEJA

- Oko 10 minuta;
- naglasiti važne činjenice iz problematike obrađene u eseju;
- koristi se Powerpoint ili sl. prezentacija, ali nije dozvoljeno čitanje.

IZLAGANJE STUDIJE SLUČAJA

- 15 – 20 minuta;
- koristi se Powerpoint ili sl. prezentacija;
- izlažu oba studenta iz skupine.

TERMINI

- 6.10.2025. uvodno izlaganje
- 13.10.2025. definiranje teme eseja
- 20.10.2025. koncepti eseja – *konzultativno* (pregled osnovne strukture eseja i popis literature koju se namjerava koristiti)
- *Minimalno tjedan dana prije termina izlaganja:*
 - Putem e-maila poslati koncept studije slučaja: sadrži odabir prostora, statističkih pokazatelja i načina provođenja terenskog istraživanja
- *Konzultacije: po dogovoru putem e-maila*
- Termin predaje eseja (poslati putem e-maila na radeljak@geog.pmf.hr): **31.10.2025.**
- Izlaganja kreću **3.11.2025.**

TERMINI

- 3.11.2025. Stanovništvo/demografske promjene u ruralnim područjima
- 10.11.2025. Poljoprivreda u ruralnim područjima
- 24.11.2025. Druge gospodarske djelatnosti u ruralnim područjima
- 1.12.2025. Druge gospodarske djelatnosti u ruralnim područjima
- 8.12.2025. Opremljenost centralnim funkcijama
- 15.12. 2025. Način života u ruralnim područjima
- 12.1.2026. Upravljanje/akteri u razvoju ruralnih područja
- 19.1.2026. Zaštita ruralnih područja
- 26.1.2026. Inovacije

ZA USPJEŠNO OSTVARENJE PROGRAMA SEMINARA POTREBNO JE:

- poštivanje navedenih termina i uputa za izradu eseja i studije slučaja;
- pravilno i dosljedno citiranje literature i izvora;
- kvalitetna priprema usmene prezentacije radova i aktivno sudjelovanje u diskusijama;
- dozvoljen je opravdan izostanak **s najviše 3 termina** Seminara;
- konačna ocjena Seminara obuhvaća ocjenu eseja, usmenog izlaganja eseja te pripreme i prezentacije studije slučaja.